

«Cilvēks ir pats savas laimes kalējs,» uzskata Laimes muzeja vadītāja Ilona Kangizere

Ilze Atvara-Briška

Indra – laimīgs pagasts

Indras pagasts, kas sevi dēvē par pagastu, kur sākas Latvija, 2018. gadā kļuva laimīgāks. Jautāsi – ar ko? Ar Laimes muzeju! Laimes muzejā viss saistīts ar laimi, un, kas zina, varbūt pat atradīsiet, sajūtišiet, sasmaržosiet vai sagaršosiet laimi. Laimes muzejs ir atvērts siltajā sezonā un apmeklētājiem durvis ver 8. aprīlī, Indras pagasta priekšsēdētājas Ērikas Gabrūšānes dzimšanas dienā, jo tieši viņa darījusi ļoti daudz, lai īstenotu šo projektu.

Laimes muzejs atrodas bijušajā luterāņu baznīcā, kura bija uzcelta kara laikā. Vietējie iedzīvotāji domāja, ka baznīca nav pabeigta un iesvētīta, bet patiesībā tā tika iesvētīta, un tur neilgu laiku notika arī dievkalpojumi. Laikam ejot, luterāņu draudze baznīcu atdeva pagastam, jo Indras pagastā nav luterāņu draudzes. Vietējie iedzīvotāji ilgi laužija galvu, kā šo ēku izmantot, – vai ierīkot tur izstāžu zāli, vai kādu novadpētniecības muzeju. Bet tad nāca ideja par Laimes muzeju.

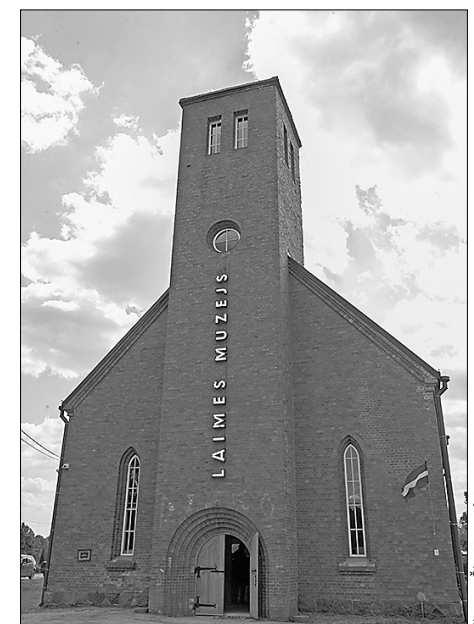
«Laimi nevar nopirkt, bet mēs varam palīdzēt atvērt cilvēkam acis, ka laime mums ir visapkārt. Varbūt cilvēks jau ir laimīgs, tikai pati to neredz, neapzinās,» pārliecināta Laimes muzeja vadītāja Ilona Kangizere.

Ideja par Laimes muzeju

Ideja radās Indras pagasta kultūras darbiniecei, jo internetā tika uztieta ziņa, ka Londonā ir Laimes muzejs, bet tur tas vairāk ir kā klubs – cilvēki sapulcējas, kopā sanāk kādā interešu klubā.

Laime – tas ir ļoti plašs jēdziens. Muzeja vadītāja Ilona Kangizere stāsta, ka jau sen lasījusi, ka mīlestība esot ķīmija. Tad sākusī meklēt internetā – varbūt laime arī ir izsakāma ķīmiskā formulā? Izrādās, ka jā, – viss jau ir atklāts. Laimes hormoni ir endorfīni. Vajadzēja tikai apkopot šo informāciju par to, kā var sekmēt, ietekmēt endorfīnu izveidošanu un kā paaugstināt šo hormonu skaitu.

«2016. gadā Krāslavas novada dome, atsaucoties uz vietējo Indras iedzīvotāju iniciatīvu, sagatavoja projektu «Laimes muzeja ēkas pielāgošana un rekreācijas objekta izveidošana Indras pagastā». Projekta laikā tika paredzēts Indras pagasta saietu nama ēku, kas kādreiz tika celta kā luterāņu baznīca, pielāgot muzeja vajadzībām un izveidot vairākas ekspozīcijas. 2017. gadā tika iesniegti vēl viens projekts «Laimes muzeja labiekārtošana Indras pagastā pakalpojuma pieejamībai un kvalitātei», lai papildinātu ekspozīciju klāstu, kas ļautu muzeja apmeklētājiem līdzdarboties un interesanti pavadīt laiku laimes meklējumos. Abi projekti tika iesniegti biedrības «Krāslavas rajona partnerība» izsludinātās projektu konkursos, kuru rezultātā varēja pretendēt uz LEADER Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai līdzekļiem, lai veicinātu kvalitatīvas dzīves vides attīstību

Laimes muzejs mājvietu radis kādreizējā luterāņu baznīcā

un nodrošinātu iespējas radošai un profesionālai izaugsmei,» stāsta Laimes muzeja vadītāja Ilona Kangizere.

Lai muzejs iegūtu mājīgu un gaumīgu iekštelpu risinājumu, tika pieaicināti mākslinieki – Raimonds Vindulis no Līvāniem, kuram ir Mūsdienu mākslas galerija, viņam palīdzēja Edgars Mucenīks, arī laikmetīgs mākslinieks.

Idejas īstenoja prasmīgi meistari – Kārlis Žagata, kurš ļoti labi strādā ar koku, un metālapstrādes meistars Martins Markots.

Ekspozīcija

Ekspozīcijā izlikās izstādes un interesantie eksponāti – viss ir vietējo iedzīvotāju atdāvinātas lietas – trauki, dažādi seni apģērbi. Arī muzeja vadītāja kopā ar brīvprātīgajiem daudz senu lietu atraduši pamestās mājās.

Muzeja ekspozīcija ir veidota ļoti interesanta, pat neparasta, ja cilvēks iet viens pats lūkot muzeju, tad, iespējams, ir grūti saprast ekspozīcijas domu. Pie ekspozīcijām ir apraksti, bet cilvēki nereti pat negrib lasīt. Tāpēc ir izdomāta programma – Laimes formula, kur muzeja vadītāja izved cauri Laimes muzejam ar stāstu, aicina piedalīties dažādās aktivitātēs un radošās darbnīcās, un viens no interesantākajiem piedāvājumiem – trauku sišana uz laimi. Ja atbrauc, piemēram, 50 cilvēki, tad labāk esot sadalīt apmeklētājus divās grupās, jo, sākot darboties radošajās darbnīcās, vietas nepietiek.

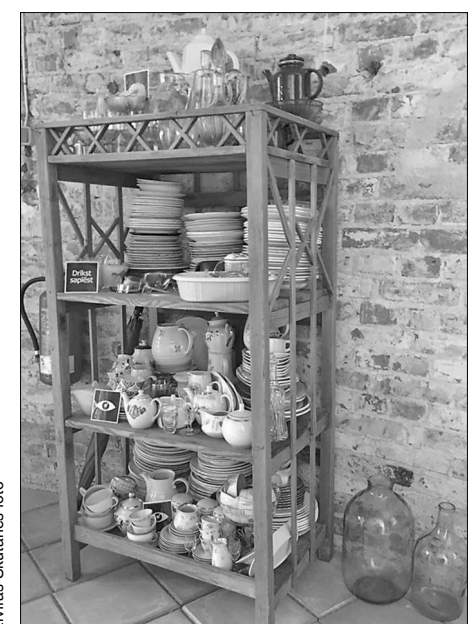
«Ir sieviešu «Laimes treniņieris» – senu kleitu kolekcija, ko mēs atļaujam izmantot, lai uzvilktu kādu kleitu un nofotografētos. Noformējumā izmantotas senas bildes, kurās var redzēt kleitu īpašnieces ar tām pašām kleitām, ko tagad piedāvā muzejā, tikai savā laikā,» stāsta I. Kangizere, piebilstot, ka pagaidām vēl nav vietas, kur pārģērbties, tādēļ nākamajai sezonai jāizveido aizslietnis.

Vēl – ņemot Laimes muzeja tomī, iespējams redzēt Baltkrieviju.

Nākamajā sezonā tiks mainītas izstādes. Šogad bija Indras mākslas skolas bērnu darbu izstāde. Muzeja balkonā izvietota izstāde ar porcelāna servīzēm «Porcelāna serveris» jeb traukiem, kurus ļoti zēl daudz uz laimi, – bijušās Rīgas porcelāna rūpnīcas servīzes. Padomju laikā tās bija liels deficīts. Šī izstāde paliks arī nākamsezon, jo redzams, cik daudz emociju un atmiņu cilvēkiem tā sniedza. Viens atcerējās savu bērnību, cits – savus vecvecākus no padomju laikiem. Ir pat saglabājusies servīze ar nosaukumu «Laima».

2019. gadā bija gleznu izstāde. Krāslavā katru gadu rudenī norisinās plenērs. Pirms pāris gadiem mākslinieki ieradās Indrā un gleznoja Indras skaistos dabaskāstus, un daži mākslinieki uzdāvināja savas gleznas Laimes muzejam.

2018. gadā izstādīta arī fotoizstāde. Netālu no Indras atrodas apdzīvota vieta Skuķi, un tur agrāk dzīvojis fotomākslinieks Staņislavs Picilēvičs. Viņš bija ārštata

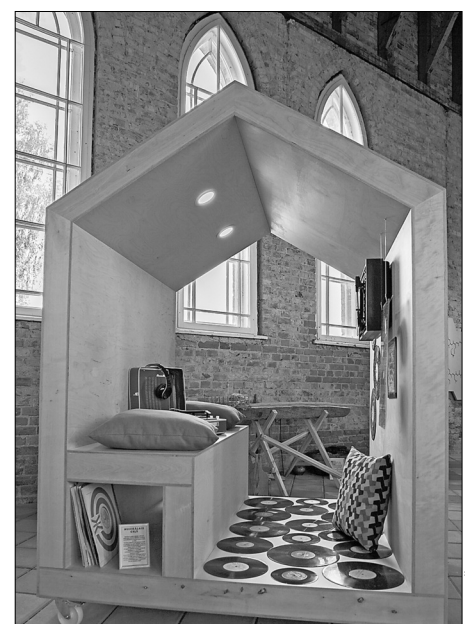
Trauki, kurus muzejā var droši «plēst uz laimi»!

fotokorespondents vietējā laikrakstā, bet pēc profesijas Staņislavs bija galdnieks. Viņš ar savām fotogrāfijām padomju laikā piedalījās dažādās starptautiskās izstādēs Eiropā, turklāt ne tikai piedalījās, bet arī ieguva vairākas pirmās vietas – viena Spānijā, viena Vācijā. Tās esot unikālas fotogrāfijas,» stāsta Ilona. Staņislavs fotografējis visu, bet Laimes muzeja izstādei izvēlēti pārsvarā bērnu portreti.

Laimes meklētāji

Šogad Laimes muzeju apmeklējuši nedaudz vairāk kā 3000 tūristu, 2018. gadā – ap 2000 apmeklētājiem. Laimes meklētāji ir gan skolēnu grupas no tuvākās un tālākās apkārtnes, gan ģimenes ar bērniem, kas aktīvišķo tūrisma sezonu papildina tieši vasaras mēnešos, tostarp daudzas pensionāru biedrības un darba kolektīvi, piemēram, pašvaldības darbinieki, skolotāji.

Mūzikas salons – šeit apmeklētājs var jauties ar skaņu palīdzību izmainīt savu garastāvokli

Savukārt tālākie tūristi Laimes muzejā bijuši no Argentīnas, Brazīlijas, Amerikas un Austrālijas.

Radošās darbnīcas

Endorfīnu laboratorijā ir vairāki radošo darbnīcu piedāvājumi, piemēram, iespējams sagatavot savu laimes maisiņu. Senajos laikos cilvēki pirms došanās ceļojumā gatavoja laimes amuletus. Arī tie, kas ierodas Laimes muzejā, visi ir ceļotāji, tāpēc muzeja vadītāja ar palīgiem laicīgi sagādā izejmateriālus – kaltē rozes, jasmīnus, piparmētras, smaržīgos dabas materiālus lasot plavās, mežos, parkos un dārzos. Piemēram, sarkanais āboliņš ir jebkuras kultūras laimes un veiksmes simbols, kas var palīdzēt atgriezt jaunību.

Kad muzeja apmeklētājs savā laimes maisiņā ieliek visas sev tīkamās smaržīgās sastāvdaļas, tad to var izmantot kā aromatizatoru mašīnā vai skapī.

Radošajās darbnīcās iespējams uz jūras akmeņiņiem ar akrila krāsām krāsot bismārties, jo tas ir kukaiņi, kas nes cilvēkiem laimi. Arī tas tiek piedāvāts kā suvenīrs, ko var ņemt līdzi.

Vēl var izdrukāt personīgo ornamentu/laimes zīmi – jazina cilvēka vārds, uzvārds un dzimšanas datums, tad programma pēc dotās informācijas sastāda personīgo zīmi. Tā esot bijusi ļoti sena tradīcija. Pēc tam šo ornamentu var izmantot kā amuletu, piemēram, privātzīšuvumos vai iedārt cimdos, zeķēs. Tā ir zīme, kas sargā cilvēku un dod laimi. Laimes muzejā personīgās laimes zīmes pat var izskaidrot, jo katrā ornamentā iekšā ir dažādas latvju zīmes.

Ir cilvēki, kuri mīl smaržas, tāpēc Laimes muzejā tiek piedāvāta Laimes smaržu laboratorija, kur apmeklētājs var sagatavot savu aromātu, bet šo sagatavoto smaržu var iepildīt nelielā stikla trauciņā ar korka vāciņu. Ir ļoti liels piedāvāto smaržu klāsts.

Arī Valsts prezidents Egils Levits, sākot savu oficiālo vizīti ar Indras pagastu, apciemoja Laimes muzeju un izgatavoja pats savu aromātu, kas pēc smaržas atgādinājis Ziemassvētkus.

Ārpus muzeja

Pretil muzejam šogad atvērta pastaigu taka bijušajā robežsargu stadionā. Tas arī kādreiz esot kopā ar baznīcu uztaisīts. Cilvēki brauc no tālām vietām un pavada transportlīdzeklī daudz stundas, tāpēc grib pabūt svaigā gaisā, paskriet, pastaigāt, pavērot lauku ainavu.

Pastaigu takā var kādu posmu staigāt ar basām kājām, un ir arī tematiskas saliņas, kur cilvēki var, piemēram, apšu birzī paklausīties, kā vēja skan apšu koku lapas.

Ir arī laipa, kur var pamakšķerēt, tur viss ir aprīkots ar visu nepieciešamo makšķerēšanai – gan makšķeres, gan spainis,

pat slietu vieta ierādīta. Ir ierīkota arī druva, kurā aug mieži, rudzi, kvieši jeb dažāda labība, lai cilvēki, no pilsētas atbraucot, var dabā apskatīties, kā tā aug.

Gatavojoties nākamajai sezonai

Ideju netrūkst, Laimes muzejs taps arvien bagātāks gan ekspozīcijas ziņā, gan piedāvāto pakalpojumu ziņā.

Nākamajā gadā tiks uztaisīta lapene, kur cilvēkiem pasēdēt, paēst, un tiks būvēts āra kamīns, kur viesi varēs neseidzoties pācept desinās, šašliku. Tiks labiekārtotas labierīcības ar tādu lielu, caurspīdīgu lādi, kur var ievietot sadauzītās laimes lauskas (un, lai neizņemtu atkritumus, savāktas ar domu – varbūt kādam noder, piemēram, taisīt mozaīkas grīdu, galdu vai kaut ko tamlīdzīgu).

Tikšot restaurēta viena telpa, kurā plānots izveidot suvenīru veikaliņu, kur vietējie var pārdot savu produkciju.

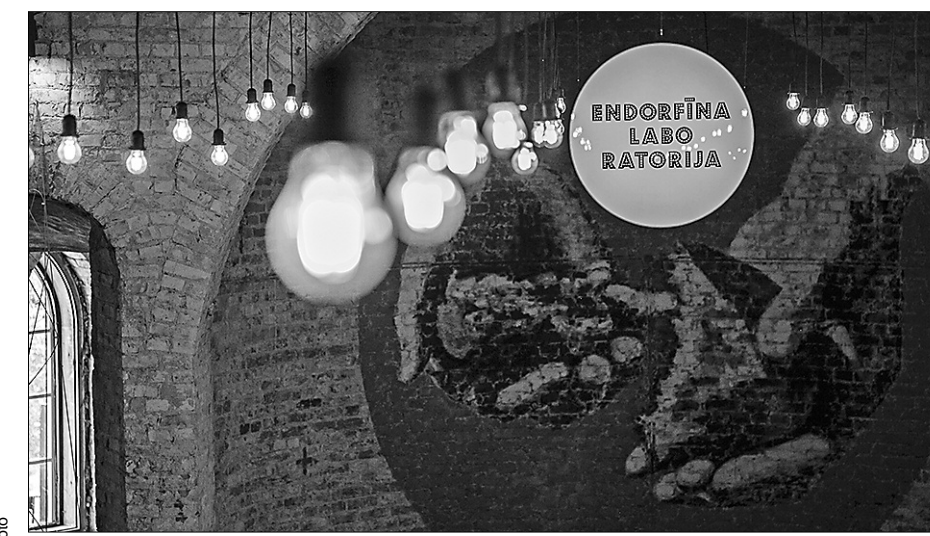
Ināra Dzalbe, Krāslavas novada domes Attīstības nodaļas vadītāja:

«Cilvēki, kas ierodas Laimes muzejā, meklē īpašas sajūtas un vienmēr arī atrod kaut ko tieši sev vajadzīgu. Iekārtojot muzeju, ļoti pozitīva sadarbība izveidojās ar mākslinieku Raimonu Vinduli, kuram bija īpašs skatījums uz šo visu. Indras pagastā ir aktīviski, kas ideju iznesa tālāk. Šogad valsts svētkos Laimes muzeja vadītāja Ilona Kangizere saņēma apbalvojumu «Gada cilvēks Krāslavas novadā», un 2018. gadā muzejs saņēma Latgales Tūrisma gada balvu par inovatīvāko tūrisma produktu Latgalē 2018. gadā. Prieks, ka Laimes muzejs ir populārs un iecienīts!»

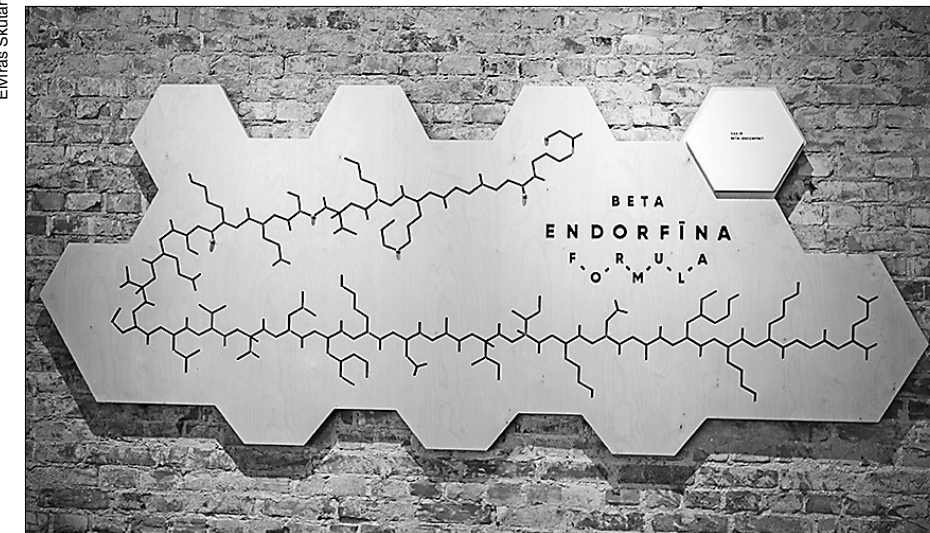
Aina Dzalbe, Krāslavas novada domes projektu vadītāja: «Manuprāt, rezultāts par to, kāds šobrīd ir Laimes muzejs, ir ļoti labs un negaidīti veiksmīgs. Strādājot pie projekta, mēs, protams, cerējām, ka Laimes muzejs būs interesants apskates objekts, bet atsaucība un cilvēku interese tiešām ir liela! Esam priecīgi, ka tieši mūsu pusē ir radīts šāds Laimes muzejs, tas ir pozitīvs vēstījums un popularizē Krāslavas novadu.»

Šogad 18. novembrī titulu «Krāslavas novada Gada cilvēks 2019» par inovatīvu un radošu pieļu Laimes muzeja apdzīvotā un novada tēla veidošanā saņēma pašizklaides centra «Laimes muzejs» vadītāja Ilona Kangizere. Balvu pasniedz Krāslavas novada domes priekšsēdētājs Gunārs Upenīks

«Endorfina laboratorija» – radošās darbnīcās daudz pozitīvu emociju

Ķīmiskā formula un interaktīvā spēle «Endorfina formula»

Instalācija – patriotiskais ceļš pie laimes. Indra

«Latgale – Latvijai un pasaulei. Vietējo jaundibināto pārtikas ražotāju, lauksaimnieku un tūrisma industrijas pārstāvju pieredze uzņēmējdarbības sākšanā»

Materiāls ir sagatavots ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.